

•
محمد اسفندیاری
•

کتاب پژوهی

پژوهشهایی در زمینه
کتاب و نقد کتاب



سرشناسه: اسفندیاری، محمد، ۱۳۳۸ - ● عنوان و نام پدیدآور: کتاب پژوهی: پژوهشهایی در زمینه کتاب و نقد کتاب/ محمد اسفندیاری.
● مشخصات نشر: تهران، نشر نی، ۱۴۰۰ ● نوبت چاپ: چاپ اول، ۱۴۰۱ ● مشخصات ظاهری: ۵۱۰ ص. ● شابک:
978-622-06-0411-2 ● وضعیت فهرست نویسی: فیبا ● یادداشت: کتابنامه به صورت زیرنویس. ● عنوان دیگر: پژوهشهایی در زمینه
کتاب و نقد کتاب. ● موضوع: نقد کتاب Book reviewing؛ کتابهای نقدشده Books - Reviews ● رده بندی کنگره: PN۹۸
● رده بندی دیویی: ۰۲۸/۱ ● شماره کتابشناسی ملی: ۸۷۰۳۲۷۳

قیمت: ۲۳۰۰۰۰ تومان

www.ketab.ir



نشرنی

کتاب پژوهی

پژوهشهایی در زمینه کتاب و نقد کتاب

محمد اسفندیاری

چاپ اول: تهران، ۱۴۰۱، ۷۷۰ نسخه

لیتوگرافی: باختر ● چاپ و صحافی: غزال

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۰۶-۰۴۱۱-۲

نشانی: تهران، خیابان دکتر فاطمی، خیابان رهی معیری، تقاطع خیابان فکوری، شماره ۲۰

کد پستی: ۱۴۱۳۷۱۷۳۷۱، تلفن دفتر نشر: ۸۸۰۲۱۲۱۴، تلفن واحد فروش: ۸۸۰۰۴۶۵۸-۹، نمابر: ۸۹۷۸۲۴۶۴

www.nashreny.com ● email: info@nashreny.com ● nashreny

© تمامی حقوق این اثر برای نشرنی محفوظ است. هرگونه استفاده تجاری از این اثر یا تکثیر آن، کلاً و جزئاً، به هر صورت (چاپ، فتوکپی، صوت، تصویر و انتشار الکترونیکی) بدون اجازه مکتوب ناشر ممنوع است.

فهرست مطالب

مقدمه	۹
-------	---

کتاب و نویسندگی

۱۵ - ۳۰۴

ادبیات ارتجالی	۱۷
از بهر خدا منویس !	۳۰
از بیشتر نویسی تا بهتر نویسی	۴۲
باز نویسی بهتر از بسیار نویسی	۵۳
مهلتی بایست تا خون شیر شد	۶۳
حقوق خواننده	۸۰
کتاب استاندارد	۹۰
شایست و ناشایست در نگارش	۱۱۱
هنر نوشتن	۱۳۳
دیکته و انشا	۱۴۱
مغالطه توسل به ادبیات	۱۴۷
مغالطه ادبیات لافزنی	۱۵۲
نوشتن برای دانستن	۱۵۸
عمومی کردن علم	۱۶۳
نقد و انصاف	۱۷۵
انتقاد پذیری و خودانتقادی	۱۸۷

۱۹۷	از ویراستاری تا ویرگولاستاری
۲۰۲	ویرایش، بهانه غلط در نگارش
۲۰۷	به سوی نهضت کتابخوانی
۲۱۶	عمر علمی
۲۲۳	شب قدر و کتاب
۲۲۸	سوگندنامه نویسندگان مسلمان
۲۳۶	رنجنامه دانشوران و هنرمندان
۲۵۵	حشو قبیح

کتابها و نویسندگان

۴۸۸-۳۰۵

۳۰۷	یک شاخه گل
۳۱۹	مرجع تحقیق
۳۲۶	مرتضی مطهری، ستیگرا یا اصلاحگرا؟
۳۴۵	کتابهای مجعول
۳۵۸	این کتابهای خواندنی
۳۸۱	ماجرای کتاب شهید جاوید
۴۰۷	فرایند و برآیند دانشنامه امام علی (ع)
۴۱۳	دانشنامه امامت به گزارش اهل سنت
۴۱۹	کتاب مقدس ویراستاران
۴۲۴	زیستن با الحیاة
۴۳۱	ترجمه حدیث و ترجمه الحیاة
۴۴۲	اهتمامی با اهمیت
۴۵۳	درنگی در فرهنگ شاعران زبان پارسی
۴۷۳	از نهج البلاغه اول تا نهج البلاغه دوم
۴۸۹	منابع

بسم الله الرحمن الرحيم

مقدمه

این جهان را روشنی از رنگ سیاه است؛ رنگ مرگب سیاه. با این رنگ است که کلمه، خواننده می شود و کتاب، آفریده می شود و فرهنگ، هستی می پذیرد. کتاب، رکن فرهنگ است و فرهنگ، رکن پیشرفت. پس باید از کتاب آغازید؛ باشد که به فرهنگ رسید، و باشد که به توسعه.

سخن پرداختن در اهمیت کتاب، چون سمع افروختن است و خورشید را دیدن! نه مگر «آفتاب آمد دلیل آفتاب؟» و مگر نه «الدلیل دلیل نفسه؟» پس لازم نمی آید در ارزش کتاب سخن پرداخت، بلکه باید تدبیری پرداخت تا کتاب ارزشمند به دست خواننده برسد. کتاب خوب، بسیار خوب است و کتاب بد، بسیار بد. آنچه این جهان را روشنی بخشید، نیز همین جهان را تاریک کرده است. مرگب سیاه، هم سپیده گستر بوده است و هم سیاهی گستر.

میان دو چیز از یک جنس، چندان تفاوت نیست که میان دو کتاب. میان دو سنگ در طبیعت، و میان عالترین و نازلترین فلز، هر اندازه تفاوت باشد، به اندازه تفاوت میان دو کتاب نیست. از شاهنامه تا شهریار، و از کتاب گاندی تا کتاب هیتلر (زندگی من و نبرد من)، تفاوت از فرشته تا شیطان است.

هر دو گر یک نام دارد در سخن

لیک فرق است این حسن تا آن حسن

چه باید کرد؟ آیا باید کتابهای بد را سوزاند؟ هیئات! روزگار به ما آموخته است که کتابسوزی به کوره های آدمسوزی می انجامد. دست قدرت باید از عرصه فرهنگ کوتاه شود، بلکه باید با کمند فرهنگ، ضد فرهنگ را به بند کشید و شبه فرهنگ را رسوا کرد. اما دریغاکه فرهنگ نقد و نقد شبه فرهنگ، چنانکه باید، پرورده و بالنده نشده و این کتاب فقط یک گام در این راه است.